بیان منتقی الاصول در موضوعیت یقین و نفی دلالت مکاتبه بر استصحاب

ببینید در منتقی ایشان تا نهایت بردهاند. وجه اول را جواب دادند. وجه دوم هم که برای آقاضیاء بود. وجه سوم:

> **الوجه الثالث : وهو العمدة : انه بناء على أخذ اليقين بدخول رمضان في وجوب الصوم وأخذ اليقين بشوال في وجوب الإفطار لا مجال للاستصحاب أصلا ، إذ مع الشك في دخول رمضان يعلم بعدم الموضوع للحكم الشرعي ، فيعلم بعدم الحكم ، فلا معنى للاستصحاب حينئذ ، لأنه بلحاظ الحكم الشرعي والمفروض العلم بعدمه. ولا أدري لم غفل الأعلام عن هذا الوجه الواضح مع بنائهم على موضوعية اليقين في وجوب الصوم والإفطار؟. فالحظ[1]**

«الوجه الثالث: وهو العمدة»؛ یعنی وجه سوم عمده در این است که مکاتبه علی بن محمد قاسانی اصلاً ربطی به استصحاب ندارد. دیگر اوهن هم نیست. این جور که ایشان میگویند این احتمال که این مربوط به استصحاب باشد صفر است. قبلش هم فرمودند بر این مطلب روایات متواتر هست.

«انه بناء على أخذ اليقين بدخول رمضان في وجوب الصوم وأخذ اليقين بشوال في وجوب الإفطار لا مجال للاستصحاب أصلا»؛ باید احتمال یک چیزی باشد تا بگوییم حضرت میخواهند آن را بفرمایند. وقتی اصلاً احتمال یک چیزی نیست، وقتی قطع داریم که این احتمال نیست حضرت میخواهند آن احتمال را بگویند؟! حضرت نمیخواهند چیزی را که قطع نداریم را بفرمایند.

«إذ مع الشك في دخول رمضان يعلم بعدم الموضوع للحكم الشرعي»؛ میدانیم که ماه مبارک نیست چون قیدش یقینی است. **«فيعلم بعدم الحكم»؛** نه شک. **«فلا معنى للاستصحاب حينئذ»؛** چون استصحاب برای شک است. به محض اینکه شک کنید ماه مبارک هست یا نیست، میگوییم ماه مبارک باید یقینی باشد تا ماه مبارک باشد. پس فرض شک همان

و قطع به عدم تحقق ماه مبارک هم همان. می‌گوییم امام می‌فرمایند که استصحاب بکن! استصحاب که جا ندارد. درجایی‌که احتمالش صفر است، دلالت بر آن هم صفر است. چیز جالبی که در آخر می‌فرمایند این است:

«ولا أدري لم غفل الأعلام عن هذا الوجه الواضح مع بنائهم على موضوعية اليقين في وجوب الصوم والإفطار؟ فالحظ»؛ یعنی می‌گویند با وجود این وجه به این واضحی، این همه سر آن بحث می‌کنند. در مقابل مرحوم شیخ انصاری فرمودند اوضح ما فی الباب!

---

[1]همان

بازبینی #1
ایجاد شده 9 ژوئن 2026 15:31:09 توسط ... .
به روزرسانی شده 9 ژوئن 2026 15:32:23 توسط ... .